

Yhteenveto ELY-keskusten tietoa- aineistoista ja jatkotoimenpide- ehdotukset

LIITE 1

Taustatietoa

Maakunnille siirtyvien tietoaaineistojen ohjeistuksen laadinta -projektissa vuosina 2018–2019 selvitettiin mm. ELY-keskusten tietoaaineistojen tilannetta. Tätä kautta selvisi kehittämiskohteita, joiden toteuttaminen olisi perusteltua sekä kustannussyistä että resurssien tarkoituksenmukaista käyttöä ajatellen. Ehdotukset toimintavoiksi on esitetty taulukoissa 1–3.

Kaiken kaikkiaan ELY-keskuksilla on tehdyn kyselyn perusteella analogisia aineistoja yhteensä 22 500 hm. Aineistot jakautuvat vastuualueittain seuraavasti:
Y- vastuualueella 4850 hm
L-vastuualueella 4950 hm
E-vastuualueella 12 700 hm.

Kaikilta osin taulukoissa esitetyt hyllymetrit eivät ole täysin tarkkoja, koska aineistojen hyllymetrejä on osittain ilmoitettu suurempina kokonaisuuksina. Suuruusluokat ovat kuitenkin oikeita. Luvut on pyöristetty 50 hm:n tarkkuuteen.

Jos taulukoissa 1–3 esitetyt toimitatapoja halutaan toteuttaa, täytyy KEHA-keskuksen viedä asioita eteenpäin. Tässä projektissa ei oteta kantaa niiden käytännön toteuttamiseen liittyviin kysymyksiin tämän enempää. Tarkoituksenmukaisinta olisi aloittaa suunnittelu luomalla tiekartta, johon sisältyisivät kaikki ELY-keskusten tietoaaineistot. Tiekartassa pitäisi kokonaisuudet avata vielä tätä yhteenvedoa tarkemmalle tasolle ja priorisoida ne aineistot, joiden digitointi/kuntoon saattaminen/siirto Kansallisarkistoon olisi toiminnan ja/tai kustannusten näkökulmasta eniten perusteltua.

Aineistojen digitointia suunnitellessa olisi hyvä tehdä yhteistyötä sekä ministeriöiden (joilla on digitointitarpeita) että Kansallisarkiston kanssa. Digitointi olisi hyvä alusta alkaen tehdä suunnitelmallisesti ja sellaisilla kriteereillä, ettei aineistoa tarvitsisi myöhemmin digitoida uudelleen. Vaikka lähtökohtana digitoinnille olisivat toiminnalliset tarpeet, kannattaisi selvittää, että voisiko ne yhdistää myös esim. pysyvän säilytyksen tarpeiden kanssa.

Kansallisarkisto on valmis toteuttamaan valittuja kohteita maksullisena palvelutoimintana (analogisen aineiston siirtokuntoon saattaminen ja/tai digitointi). Kansallisarkisto voi ottaa tapauskohtaisen harkinnan perusteella analogisia aineistoja vastaan, ensisijaisesti kuitenkin massadigitoinnin tiekartalla olevia maksulliseen säilytykseen ja täydennyksiä jo Kansallisarkistoon siirrettyihin aineistoihin edellyttäen, että ne ovat siirtokunnossa.

Kaikkien vastuualueiden arkistot

Pienet lisäykset jo Kansallisarkistoon vastaanotettuihin arkistoihin voidaan ottaa vastaan Kansallisarkistoon. Saatujen tietojen mukaan lisäyksiä on seuraavasti:

Pohjois-Savon ELY-keskus n. 7 hm
Pohjois-Karjalan ELY-keskus n. 16 hm
Lapin ELY-keskus 2,5 hm
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus 9 hm
Pohjanmaan ELY-keskus 1 hm.
Hämeen ELY-keskus 8 hm
Kaakkois-Suomen ELY-keskus 18 hm

Y-vastuualue

Kansallisarkistoon on siirretty Y-vastuualueen aineistoja jo aiemmin yhteensä n. 1000 hm. Taulukossa 1 on esitetty ELY-keskusten hallussa edelleen olevat analogiset Y-vastuualueen aineistot ja ehdotetaan niiden osalta jatkotoimenpiteitä.

Taulukko 1. Yhteenveto ELY-keskusten Y-vastuualueen analogisista tietoaineistoista					
Arkistot ja rajavuodet	Analogisen aineiston hm:t (noin)	Kansallisarkistoon siirretyt analogiset aineistot	Digitaalinen aineisto	Jatkosuunnitelma	Lisätiedot
Y-vastuualueen arkistot v. 2010-2018	1050	-	Tiedot ovat USPA:ssa vuodesta 2016 kattavasti, vuosilta 2010–2015 vain osittain. Asiat ja toimenpiteet luotu myös vuosien 2010–2015 asioille.	USPasta puuttuva aineisto digitoidaan sinne, pilotti toteutetaan ehkä vuonna 2019.	Digitointipilotin toteutus olisi edelleenkin erittäin perusteltua, koska aineisto digitoidaan arkistoon saataisiin säilymään kokonaisuutena digitaalisessa muodossa kaikkein käyttökelpoisimmassa muodossa. Jos osa aineistosta myöhemmin digitoidaan osana massadigitointia, tulee se todennäköisesti saamaan vähemmän metatietoja ja arkistosta muodostuu kaksi erilaista digitaalista kokonaisuutta.

Arkistot ja rajavuodet	Analogisen aineiston hm:t (noin)	Kansallisarkistoon siirretyt analogiset aineistot	Digitaalinen aineisto	Jatkosuunnitelma	Lisätiedot
Ympäristökeskusten arkistot v. 1995-2009	1800	300	Tiedot on konvertoitu USPA:an: Diaritiedot ja asioille luotuja toimenpiteitä on KEHA-keskuksen mukaan kattavasti. Asiakirjoja on viety järjestelmään vähemmän. Tiedot eivät ole pitkäaikais säilytykseen soveltuvassa muodossa.	Analogiset aineistot seulotaan, järjestetään ja luetteloidaan. Jätetään toiseksi ELY-keskusten haltuun. Jatkossa harkittava digitoidaanko tiedot USPA:an tai jollakin muulla tavoin. Aineistojen massadigitointikartoitus on tehty ja aineisto näyttää vahvasti siltä, että se ei tule soveltumaan massadigitointiin. Tähän asiaan tarvitaan vielä virallinen vahvistus. Kansallisarkiston maksullisen digitoinnin mahdollisuudet olisi hyvä kartoittaa.	Aineistoihin kohdistuu kohtuullisen paljon tietopalvelutarpeita (6/13 ELY-keskusta ilmoitti, että viikoittain). Aineistojen kunnostaminen tärkeää: Säästö säilytyskustannuksissa ja tietopalvelun tehostuminen. Joka tapauksessa tehtävä ennen digitointia. Jos aineistot on mahdollista viedä USPA:an SÄHKE2-määräysten mukaisesti, sitä voidaan harkita yhtenä vaihtoehtona. Tällöin olisi tarkoituksenmukaisinta digitoida sinne koko arkisto. Ennen analogisen aineiston hävittämistä on selvitettävä aineiston kulttuurihistoriallinen arvo. Jos digitointi USPA:an ei ole mahdollista, olisi arvioitava muita digitointimahdollisuuksia.
Vesi- ja ympäristöpiirien arkistot v. 1986-1995	250	450	-	Saatetaan aineistot siirtokuntoon ja siirretään Kansallisarkistoon analogisessa muodossa. Aineistot eivät sovellu massadigitointiin. Tietopalvelun tarjoaminen Kansallisarkistosta käsin voi vaatia lisäresursseja Kansallisarkistolle. Kansallisarkiston maksullisen digitoinnin mahdollisuudet olisi hyvä kartoittaa.	ELY-keskukset olisivat valmiita siirtämään kyselyn mukaan maanviljelysinsinööripiirien arkistojen aineistosta vähintään n. 400 hm Kansallisarkistoon. Vesipiirien sekä vesi- ja ympäristöpiirien arkistoista ELY-keskukset olisivat valmiit siirtämään vähintään n. 300 hm Kansallisarkistoon.
Vesipiirien arkistot v. 1970-1986	400	150			
Maanviljelys-insinööripiirien arkistot vuoteen 1970	650	250			

Arkistot ja rajavuodet	Analogisen aineiston hm:t (noin)	Kansallisarkistoon siirretyt analogiset aineistot	Digitaalinen aineisto	Jatkosuunnitelma	Lisätiedot
Muut aineisto (sisältyvät yllä oleviin arkistoihin, ei tarkempaa tietoa)	700			Toimitaan yllä kuvatuin periaattein aineistosta riippuen	
Analogisia aineistoja yhteensä	4850				

L-vastuualue

L-vastuualueen osalta tehdään parhaillaan kartoitusta aineiston massadigitointiin soveltuvuudesta. Alustavana oletuksena on, että koko vastuualueen aineistot tulevat rajautumaan pois massadigitoinnista.

Kansallisarkistoon on siirretty jo aiemmin L-vastuualueen edeltäjien arkistoja yhteensä n. 1000 hm. Taulukossa 2 on esitetty ELY-keskusten hallussa edelleen olevat analogiset L-vastuualueen aineistot ja ehdotetaan niiden osalta jatkotoimenpiteitä.

Arkistot ja rajavuodet	Analogisen aineiston hm:t (noin)	Digitaalinen aineisto	Jatkosuunnitelma	Lisätiedot
L-vastuualueen arkistot v. 2010-2018	800	Tiedot ovat USPA:ssa vuodesta 2016 kattavasti, vuosilta 2010–2015 vain osittain. Asiat ja toimenpiteet luotu myös vuosien 2010–2015 asioille.	USPA:sta puuttuva aineisto olisi perusteltua digitoida sinne. Aineistot ovat vielä virallisesti massadigitoinnin tiekartalla. Selvitettävä niiden soveltuvuus massadigitointiin.	Digitointi olisi perusteltua, koska näin arkisto saataisiin säilymään kokonaisuutena digitaalisessa muodossa kaikkein käyttökelpoisimmassa muodossa. Jos osa aineistosta myöhemmin digitoidaan osana massadigitointia, tulee se todennäköisesti saamaan vähemmän metatietoja ja arkistosta muodostuu kaksi erilaista digitaalista kokonaisuutta.

Arkistot ja rajavuodet	Analogisen aineiston hm:t (noin)	Digitaalinen aineisto	Jatkosuunnitelma	Lisätiedot
Tiet ja sillat -sarja 1800-luvulta vuoteen 2019	1450	Aineisto analogisessa muodossa	Seulotaan, järjestetään ja luetteloidaan. Jätetään toistaiseksi ELY-keskusten halltuun. Jatkossa harkittava digitoidaanko tiedot USPA:an tai jollakin muulla tavoin. Aineistojen kulttuurihistoriallinen arvo kartoitettava, jos analoginen aineisto halutaan hävittää digitoinnin jälkeen. Aineistot eivät todennäköisesti sovellu massadigitointiin. Kansallisarkiston maksullisen digitoinnin mahdollisuudet on hyvä kartoittaa.	Sarjan käyttötarve on niin suuri, että sen siirtäminen ELY-keskuksista ei ole perusteltua. Aineistojen tietopalvelu vaatii erikoisosamista. Ainoastaan vanhimman aineiston siirtämistä Kansallisarkistoon olisi harkittava. Tämän vanhimman aineiston laajuus täytyy selvittää. Vanhimmilla aineistoilla ei ole kaikilta osin käyttötarvetta ELY-keskuksissa. Tämä vaihtelee paikkakunnittain. Joillakin alueilla ei tarvita enää edes 1960-luvun aineistoja.
Tiehallinnon yhteinen arkisto v. 2006-2009	200	Konvertoitu USPA:an: Diaaritiedot melko kattavasti, muut tiedot eivät ole pitkäaikaisäilytykseen soveltuvassa muodossa.	Väylävirastolla on osa arkistosta. Pitäisi koota yhdeksi arkistoksi ja harkita digitointia. Väylävirasto keskeisessä roolissa tämän toteutuksen suunnittelussa.	Aineisto olisi käytettävyyden vuoksi yhdistettävä yhdeksi arkistoksi, koska sen käyttö nykyisessä muodossa on vaikeaa. Analogisten aineistojen fyysinen sijaintipaikka ei selviä kaikilta osin diaaritiedoista.
Muut aineisto (sisältyvät yllä oleviin arkistoihin, ei tarkempaa tietoa)	900		Toimitaan yllä kuvatuin periaattein aineistosta riippuen	
Analogisia aineistoja yhteensä	4950			

E-vastuualue

E-vastuualueen aineistot tulevat todennäköisesti soveltumaan massadigitointiin, eikä massadigitoitinkartoitusta ole tarpeen tehdä tässä kohdin.

Taulukossa 3 on esitetty ELY-keskusten hallussa edelleen olevat analogiset E-vastuualueen aineistot ja ehdotetaan niiden osalta jatkotoimenpiteitä.

Taulukko 3. Yhteenveto ELY-keskusten E-vastuualueen analogisista tietoaineistoista				
Arkistot ja rajavuodet	Analogisen aineiston hm:t (noin)	Digitaalinen aineisto	Jatkosuunnitelma	Perustelut/lisätiedot
E-vastuualueen arkistot v. 2010-2019	7350	Tiedot ovat USPA:ssa vain pieneltä osin. Kirjattu ELY-diaariin, Hyrrään, Tukisovelukseen, TUKI2000-, EMR- ja EKTR-järjestelmiin. Arkistointi pääosin analogisessa muodossa.	Seulotaan, järjestetään ja luetteloidaan ehkä joiltakin osin. Jätetään toistaiseksi ELY-keskusten halltuun. KEHA-keskusten olisi hyvä kehittää sähköistä arkistointia tältä osin.	Tietopalvelunäkökulmasta olisi ensin perusteltua kunnostaa muut arkistot ja jättää harkintaan tämän osuuden sisällyttämisen mahdolliseen kunnostusprojektiin. Arkiston muodostuminen on kesken ja sitä on vaikea kaikilta osin kunnostaa
04 Sivistys (ns. Kupo- tehtävät)	100	Tiedot ovat USPAssa vain tietyiltä osin. Konvertoidut tiedot eivät ole täydelliset, esim. säilytysaikatiedot ovat USPAssa osittain puutteelliset.	Tiedot olisi hyvässä vaiheessa arkistoida paperimuodossa. Selvitettävä ovatko aineistot loogisesti ELY-keskusten ja AVI:jen hallussa. Tästä on ollut epäselvyyksiä. ELY-keskuksille ja aluehallintovirastoille annetaan yhteinen seulontapäätös näiden aineistojen osalta.	Tehtävät ovat olleet ELY-keskuksilla vain vuosina 2010–2013 ja sen jälkeen ne ovat siirtyneet aluehallintovirastoille. Arkistoinnista on annettu ohje 5.12.2013. Ohjeistettu siirtämään avoimena olevat asiat AVI:ille ja päätetyt asiat on pitänyt arkistoida. ELY-keskusten arkistoihin. Toistaiseksi on epäselvää, että onko näin toimittu. Tehtävä ollut vain joissakin ELY-keskuksissa. Aineistomääriä ovat ilmoittaneet Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo, Kainuu, Lappi ja Uusimaa.
TE-keskusten arkistot v. 1997-2009	4450	Diaaritiedot ELY-diaarissa (aikaisemmin TE-diaari). Kaikki asiakirjat analogisessa muodossa.	Seulotaan, järjestetään ja luetteloidaan massadigitoinnin ohjeiden mukaisesti. Jätetään toistaiseksi ELY-keskusten halltuun. Jos on tarvetta, voidaan mahdollisesti ottaa maksulliseen säilytykseen Kansallisarkistoon odottamaan massadigitointia.	Kansallisarkistoon vastaanotettu TE-keskusten arkistoja yhteensä 350 hm. Tietopalvelutarpeet näiden aineistojen osalta ovat vähäisiä.

Arkistot ja rajavuodet	Analogisen aineiston hm:t (noin)	Digitaalinen aineisto	Jatkosuunnitelma	Perustelut/lisätiedot
TE-keskusten edeltäjien arkistot mahdollisesti 1940-luvulta vuoteen 1997	800	ELY-diaarissa tietoja vuodesta 1993 alkaen. Kaikki asiakirjat analogisessa muodossa.	Seulotaan, järjestetään ja luetteloidaan. Olisi tärkeää kartoittaa sp-aineiston määrä. Tämän jälkeen voidaan harkita vastaanottoa Kansallisarkistoon analogisessa muodossa.	Tarkempi luettelo aineistoista taulukon alla. Kansallisarkistoon otettuja aineistoja vastaan paljon sekä Alku-hankkeen yhteydessä että ennen sitä. Vastaanotettujen aineistojen tarkka määrä ei tiedossa. Ovat lisäksi Kansallisarkistossa säilytettäviin arkistoihin. Tietopalvelutarpeet ovat melko vähäisiä.
Homeinen tai muuten saastunut aineisto 700 hm + 100 hm, sisältyvät yllä oleviin lukuihin			Tehdään tilanteesta asiantuntija-arvio ja suunnitellaan toimenpiteet sen perusteella.	Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa 700 hm ja Satakunnan ELY-keskuksessa 100 hm.
Analogisia aineistoja yhteensä	12 700			

TE-keskusten edeltäjien arkistot (koko Suomi) 800 hm:

Maaseutuelinkeinopiirin arkistot (1993–1997)	92,84 hm
Maaseutupiirin arkistot (1991–1992)	11,5 hm
Maatalouspiirin arkistot (1970–1990)	23,42 hm
Asutuspiirin asutustoimiston arkistot (1965–1971)	9,1 hm
Maanviljelysseuran asutustoiminnan johtajan arkistot (1940–)	4 hm
Kalastuspiirin kalastustoimiston arkistot (1983–1992)	45,5 hm
Kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun arkistot (1989–1997)	103,4 hm
Työvoimapiirin arkistot (1942–1997)	208,3 hm
Muut aineistot (arkistonmuodostajan nimi?) (Lapin, Pohjois-Pohjanmaan, Varsinais-Suomen, Uusimaan ja Kainuun ELY-keskukset)	311,2 hm

Taulukko 4. ELY-keskusten analogiset tietoaineistot

Maakunnille siirtyvien tietoaineistojen ohjeistuksen laadinta -projekti		7.6.2019																	
Kysely ELY-keskusten aineistoista (vastaukset hyllymetreinä)																			
ELY Y	Lappi	Pohjois-Pohjanmaa	Etelä-Pohjanmaa	keski-Suomi	Pirkanmaa	Varsinais-Suomi	Uusimaa	Pohjois-Savo	Kaakkois-Suomi	Häme	Kainuu	Pohjois-Karjala	Etelä-Savo						
	25	74	143	43	83,47	71,1	147	15,4	71	85	22,43	75	178,1						
ELY Y edeltäjät	Lappi	Pohjois-Pohjanmaa	Etelä-Pohjanmaa	keski-Suomi	Pirkanmaa	Varsinais-Suomi	Uusimaa	Pohjois-Savo	Kaakkois-Suomi	Häme	Kainuu	Pohjois-Karjala	Etelä-Savo						
	484	208	571,5	152	239,45	460	510	151,2	203	174	190	324	110						
ELY E	Lappi	Pohjois-Pohjanmaa	Etelä-Pohjanmaa	keski-Suomi	Pirkanmaa	Varsinais-Suomi	Uusimaa	Pohjois-Savo	Kaakkois-Suomi	Häme	Kainuu	Pohjois-Karjala	Etelä-Savo						
	324,27	765,2	210,5	304,5	577,4	957	607,5	384,5	525	800	212	519	385						
ELY E edeltäjät	Lappi	Pohjois-Pohjanmaa	Etelä-Pohjanmaa	keski-Suomi	Pirkanmaa	Varsinais-Suomi	Uusimaa	Pohjois-Savo	Kaakkois-Suomi	Häme	Kainuu	Pohjois-Karjala	Etelä-Savo						
	455,02	209,52	626	690	363,6	897	10	304,7			320,7	213,5	231,5						
ELY L	Lappi	Pohjois-Pohjanmaa	Etelä-Pohjanmaa	keski-Suomi	Pirkanmaa	Varsinais-Suomi	Uusimaa	Pohjois-Savo	Kaakkois-Suomi										
	107,5	55	187	17,5	142	85	31	135	39										
ELY L edeltäjät	Lappi	Pohjois-Pohjanmaa	Etelä-Pohjanmaa	keski-Suomi	Pirkanmaa	Varsinais-Suomi	Uusimaa	Pohjois-Savo	Kaakkois-Suomi										
	340	860	248	293	324,5	622	953	282	192										
YHTEENSÄ	1735,8	2171,72	1986	1500	1730,42	3092,1	2258,5	1272,8	1030	1059	745,13	1131,5	904,6	911	814	22342,56			